

POLSKO-UKRAIŃSKA GRUPA ROBOCZA
 PATOFIZJOLOGII ODDYCHANIA
 powołana na XXVIII ZJEŹDZIE
 POLSKIEGO TOWARZYSTWA CHORÓB PŁUC
 ŁÓDŹ, 22-25 WRZEŚNIA 2004.

IMRESJE Z PODRÓŻY DO KIJOWA NA II KONFERENCJĘ NAUKOWĄ
 ZORGANIZOWANĄ PRZEZ POLSKO-UKRAIŃSKĄ GRUPĘ ROBOCZĄ PTFP

W dniach 6 – 9 października 2005 odbyła się w Kijowie II Konferencja (pierwsza na Ukrainie) polsko-ukraińskiej grupy roboczej patofizjologii oddychania, ukonstytuowanej i zatwierdzonej na walnym zebraniu Polskiego Towarzystwa Ftyzjopneumonologicznego na XXVIII Zjeździe w Łodzi 2004.

Ważność zorganizowania Polsko-Ukraińskiej Konferencji Naukowej podkreślił ambasador Rzeczypospolitej Polski Pan Jacek Kluczkowski, który uczestniczył w otwarciu sympozjum.

Organizatorem tegorocznej konferencji był cieszący się znakomitą renomą na Ukrainie, jak i poza jej granicami, istniejący od prawie stu lat Instytut Fizjologii im. Bogomoltza należący do Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie (dyrektor prof. S. Kostiyuk). Prace organizacyjne z ramienia Instytutu zostały głównie podjęte przez p. prof. T. Serebrovską, prof. Irynę Mankovską, jak i p. doktor Eugenię Kolesnikova. Drugą instytucją naukową współuczestniczącą w organizacji konferencji był Instytut Gerontologii Ukraińskiej Akademii Nauk (dyrektor prof. O. Korkuszko oraz prof. W. Szaciło). Jako trzecią wymienić należy Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Kijowie (dyrektor prof. J. Feszczenko oraz jego zastępca prof. L. Jaszina). Ze strony polskiej w organizacji tej ważnej imprezy przede wszystkim uczestniczyło Polskie Towarzystwo Ftyzjopneumonologiczne, i to zarówno Zarząd Oddziału Warszawsko-Otwockiego pod kierownictwem przewodniczącego Dr med. TM Zielonki, jak i Zarząd Główny Towarzystwa (Przewodniczący prof. Jerzy Kozielski). Znaczący udział w organizacji konferencji wniósł także Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie (dyrektor prof. K. Roszkowski, prof. J. Kowalski, prof. E. Wiatr, prof. Z. Zwolska, jak i docent J. Chorostowska-Wynimko), a poza tym Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie (docent P. Gutkowski).

Dużą pomocą w nadaniu konferencji statusu Szkoły Europejskiego Towarzystwa Oddychania (European Respiratory Society School Symposium) zawdzięczamy staraniom polskiego delegata narodowego tego towarzystwa p. doc. J. Chorostowskiej-Wynimko oraz ukraińskiego delegata ERS prof. J. Feszczenki.

Organizacja konferencji, to jest przygotowanie programu naukowego, tłumaczenie tekstów i ich przygotowanie do druku w postaci suplementu w Żurnalu Pneumonologii Ukraińskiej spoczywała na barkach pani prof. T. Serebrovskiej (Kijów) i prof. J. Kowalskiego (Warszawa).

Przygotowanie materiałów zjazdowych i pokrycie kosztów druku zawdzięczamy dyrektorowi Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Kijowie prof. J. Feszczence.

Głównym celem konferencji była chęć nawiązania osobistych kontaktów i wymiana doświadczeń z kolegami z Ukrainy. Ze względu na edukacyjny charakter spotkania wiele referatów z Polski miało formę wykładów „state of the art „. Celem naszym była promocja teoretycznych, jak i klinicznych osiągnięć pneumonologii polskiej. Istotnym motywem było także zaproszenie kolegów ukraińskich do stałej współpracy, zarówno w sensie proponowanego ustawicznego kształcenia podyplomowego zgodnie z programem przyjętym przez szkołę ERS, jak i rozpoznanie warunków uruchomienia w przyszłości wspólnych prac badawczych.

Łącznie strona polska zaprezentowała 8 doniesień i 3 postery, natomiast koledzy z Ukrainy przygotowali 11 doniesień oraz 4 postery zresztą wykorzystujące wyniki badań wykonanych w Polsce. Oryginalne wyniki badań częściej były przedmiotem doniesień kolegów z Ukrainy. Spośród nich na uwagę zasługują ciekawe prezentacje z Instytutu Fizjologii omawiające wyniki krótkotrwałych wstawek hipoksycznych wywołanych oddychaniem ubogotlenową mieszaniną gazową u osób zdrowych i chorych (Serebrowska); badania wpływu stanów hipoksycznych w różnych grupach wiekowych (Szaciło); obserwacje zmian struktur anatomicznych tkanki płucnej w odpowiedzi na wysiłek fizyczny, jak i na wstawki hipoksyczne stosowane oddzielnie bądź łącznie (Mańkowska). Prof. Berezowski omówił własne obserwacje leczenia chorych z POChP ze współistnieniem obturacyjnego bezdechu sennego za pomocą obniżenia ciśnienia atmosferycznego w warunkach naturalnych w górach lub za pomocą techniki instrumentalnej (tj. komory niskociśnieniowej).

Wykłady z Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc z Kijowa miały charakter kliniczny i dotyczyły metod rozpoznania i leczenia POChP (prof. J. Feszczenko), leczenia stanów astmatycznych (prof. L. Jaszyna) jak i sytuacji epidemiologicznej i kliniki gruźlicy płuc na Ukrainie (prof. J. Feszczenko). Pani Dr G. Sidun przedstawiła wstępne wyniki badania aktywności mięśni wdechowych, za pomocą maksymalnego ciśnienia wdechowego, w grupie chorych na POChP bez lub ze współistnieniem bezdechu sennego.

Z Kliniki Chorób Płuc w Tarnopolu Prof. L. Hryszczuk przedstawił własny materiał dotyczący młodych chorych na czynną gruźlicę płuc ze współistnieniem osteoporozy.

Z Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie przedstawiono kilka referatów poglądowych: pierwszy dotyczył wskazań do badania mechaniki oddychania za pomocą techniki spirometrycznej jak i za pomocą pletyzmografii całego ciała (prof. J. Kowalski), Badania czynności płuc u noworodków i małych dzieci (doc. P. Gutkowski), Zbiorcze epidemiologiczne wyniki badań dotyczące chorób układu oddechowego na świecie ze szczególnym uwzględnieniem Polski i Ukrainy, omówił dr med. TM. Zielonka. Zasady kortykoterapii wg standardów międzynarodowych uzupełnione wynikami własnymi u chorych na POChP przedstawił prof. J. Kozielski. Nowoczesne mikrobiologiczne metody rozpoznawania gruźlicy w praktyce klinicznej zreferowała Z. Zwolska. Z dużym zainteresowaniem przyjęto dwa wykłady dotyczące chorób śródmiąższowych płuc: immunologiczne podstawy patogenezy omówiła doc. J. Chorostowska. Natomiast prof. E. Wiatr przedyskutowała metody rozpoznawania i różnicowania różnych postaci tych chorób. W ostatnim wykładzie konferencji inż. A. Dymek przedstawił różne metody i rozwiązania sprzętowe do wykonywania spirometrii, badań rinomanometrycznych, pomiarów oporów oddechowych, jak i pletyzmografii całego ciała.

Wykłady i doniesienia były prezentowane w językach ojczystych (polskim i ukraińskim). Zapewniono symultaniczne tłumaczenie na polski lub rosyjski. Chociaż dyskusji z powodu braku czasu po każdej sesji było niewiele, to liczne

przeprowadzone rozmowy z wykładowcami w przerwach świadczą o wielkim zainteresowaniu słuchaczy prezentowaną tematyką.

Ważnym uzupełnieniem wykładów była wystawa sprzętu medycznego stosowanego do leczenia chorób układu oddechowego (proponowane przez prof. Berezowskiego z Kijowa komory niskociśnieniowe, jak i sprzęt do badania mechaniki oddychania firmy MES z Krakowa). Wydaje się, że jednoczesna promocja sprzętu lekarskiego, produkowanego i często stosowanego w obu krajach była cennym uzupełnieniem konferencji.

Po długim dniu wykładów i doniesień zostaliśmy zaproszeni na uroczystą kolację do sali reprezentacyjnej w Hotelu Kijów. W liczbie około 40 uczestników zajęliśmy miejsca przy jednym stole ustawionym w formie dużego czworoboku. Szczególnie miłe w trakcie biesiady były tradycyjne ukraińskie toasty, do których proszeni byli kolejno wszyscy uczestnicy z Polski, także wielu kolegów ukraińskich.

Z obu stron wielokrotnie wysuwano potrzebę ożywienia naukowych i zawodowych kontaktów obu środowisk lekarskich.

Business Meeting: Do najważniejszych spraw omawianych na posiedzeniu organizacyjnym zaliczyć należy przede wszystkim ustalenia dotyczące przyszłej współpracy w ramach polsko-ukraińskiej grupy roboczej.

W obecności przewodniczącego Zarządu Głównego prof. J. Kozielskiego postanowiono zorganizować w roku 2006 w ramach programu XXIX Zjazdu PTFP w Opolu III Konferencję Polsko-Ukraińską. Za temat główny konferencji przyjęto „Czynność płuc w zależności od wieku” oraz tematy wolne. Uzgodniono, że nadesłane doniesienia mogą być na podstawie decyzji przewodniczącego komitetu naukowego prezentowane w ramach tematów głównych lub też w ramach sesji polsko-ukraińskiej.

W roku 2007 postanowiono zorganizować IV konferencję polsko-ukraińską w Doniecku. Organizatorem konferencji będzie prof. Igor Zinkowicz z Doniecka. Podkreślono konieczność kontynuowania wymiany młodych lekarzy specjalistów chorób płuc.

Z naciskiem pragniemy podkreślić przygotowanie przez kolegów ukraińskich bogatego programu kulturalnego i towarzyskiego. Na szczególną uwagę zasługuje zapewnienie delegacji polskiej możliwości zwiedzenia ważnych historycznie i wspaniałych kulturowo sakralnych zabytków Kijowa. Szczególnie miła była obecność pani Galiny Marczuk władającej biegle angielskim, która potrafiła nam nie tylko pokazać, ale przede wszystkim pomóc zrozumieć wyjątkowo tragiczne wydarzenia historyczne miasta i jego mieszkańców. W ostatni wieczór naszego pobytu zostaliśmy zaproszeni przez gospodarzy na wieczór baletowy do Opery Kijowskiej. Plan zwiedzania obejmował wizytę w Ławrze Peczerskiej, skąd Jarosław Mądry przeniósł chrześcijaństwo do Moskwy i gdzie w roku 1632 założono pierwszą uczelnię Akademii Kijowsko-Mohylewską.

W ostatnim dniu pobytu udaliśmy się na mszę katolicką celebrowaną przez księdza Michała Gronkiewicza w polskim kościele katedralnym pod wezwaniem św. Aleksandra. Niezwykłość chwili podkreślała świadomość, że przed laty dziadek jednej z naszych koleżanek był chrzczony w tym właśnie kościele. Z dawnej tablicy informacyjnej przechowanej w bocznej nawie kościoła wynika, że w okresie władzy radzieckiej kościół pełnił funkcję planetarium i stanowił muzeum ateizmu. Opodal katedry oglądaliśmy pomnik chrztu Rusi Kijowskiej dokonany w roku 988 przez mnichów chrześcijańskich przybyłych z Bizancjum.

Po powrocie do kraju pragniemy w imieniu wszystkich uczestników polskich serdecznie podziękować kolegom ukraińskim za znakomite zorganizowanie sympozjum i udostępnienie nam dóbr kulturowych. Jednocześnie na ręce przewodniczącego Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ftyzjopneumonologicznego prof. Jerzego Kozielskiego kierujemy serdeczne podziękowania za poparcie naszych starań i powołanie Polsko-Ukraińskiej Grupy Roboczej. Dopiero ta struktura organizacyjna dysponowała odpowiednią siłą przebicia i złamania inercji utrudniającej uruchomienie naukowych i koleżeńskich kontaktów i współpracy między partnerami obu społeczności lekarskich. Potrzeba uruchomienia stałej współpracy polsko-ukraińskiej, została też wyraźnie wyartykułowane przez Zarząd Główny Europejskiego Towarzystwa Oddychania (European Respiratory Society), które zapewniło środki finansowe dla części polskich delegatów i wyraziło gorące poparcie dla naszych starań.

Jesteśmy zdania, że nadszedł czas, aby kolegom ukraińskim wyrazić to samo zainteresowanie i konieczną pomoc, jakie nasze pokolenie polskiego środowiska lekarskiego odbierało od wielu ognisk lekarskich Europy zachodniej w latach politycznej izolacji, a zwłaszcza w okresie stanu wojennego w Polsce. Kilkuletnia współpraca z kolegami z Ukrainy uwidacznia wśród nich duże pragnienie i determinację w odbudowie sąsiedzkich kontaktów z Polską oraz odnalezienie swego miejsca w rodzinie niezależnych i wolnych krajów europejskich.

W imieniu Polsko-Ukraińskiej Grupy Roboczej Polskiego Towarzystwa Ftyzjopneumonologicznego

Profesor Janusz Kowalski
Docent Piotr Gutkowski